

Sygn. akt II PK 298/09

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Korzeniowski (przewodniczący)

SSN Halina Kiriło

SSN Romualda Spyt (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa J. B., J. D.-K., M. M., P. Ł., M. J., R. W.

przeciwko T. S., M. W. i S. M.

o ustalenie istnienia stosunku pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 kwietnia 2010 r.,

skargi kasacyjnej powódek J. D.-K. i P. Ł. od wyroku Sądu Okręgowego w J.

z dnia 10 czerwca 2009 r.,

oddala skargi kasacyjne.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Z. wyrokiem z dnia 24 lutego 2009 r., uwzględniając powództwo przeciwko T. S. (i oddalając powództwo przeciwko M. W. i S. M.), ustalił istnienie stosunku pracy pomiędzy tym pozwanym a J. B., J. D. – K., M. M., P. Ł., M. J., R. W.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy w Z. oparł na następujących ustaleniach i wnioskach. Pozwany T. S., pełniący funkcję komornika, zatrudnił wszystkich powodów najpierw na podstawie umowy o pracę na okres próbny, a następnie na czas nieokreślony. Świadczyli oni pracę w kancelarii komorniczej położonej w Z. przy ul. Ż. Lokal, w którym prowadzona była kancelaria był wynajmowany przez pozwanego od R. W. na warunkach określonych umową najmu z dnia 5 września 2005 r. W dniu 1 lutego 2008 r. do umowy aneksem wprowadzono postanowienie, że umowa najmu rozwiąże się z dniem przekazania kancelarii innemu komornikowi lub asesorowi w związku z odwołaniem T. S. z pełnienia funkcji komornika przy Sądzie Rejonowym w Z. i przeniesienia go do innego rewiru komorniczego. Zmiana ta weszła w życie z dniem 1 marca 2008 r. W dniu 6 marca 2008 r. T. S. złożył w trybie art. 15b ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (jednolity tekst: Dz.U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191, ze zm.) wniosek o przeniesienie z zajmowanego stanowiska na stanowisko komornika przy Sądzie Rejonowym w S. Decyzją Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 maja 2008 r. pozwany został przeniesiony na stanowisko komornika przy Sądzie Rejonowym w S. Pismem z dnia 29 sierpnia 2008 r. prezes Sądu Apelacyjnego został poinformowany przez Ministerstwo Sprawiedliwości, że decyzja z dnia 28 maja 2008 r. jest ostateczna. Pismem z dnia 5 września 2008 r. prezes Sądu Apelacyjnego zlecił M. W. na podstawie art. 26 i 27 w związku z art. 15b ustawy o komornikach sądowych i egzekucji zastępcze pełnienie obowiązków komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Z. w kancelarii komorniczej prowadzonej dotychczas przez T. S. do czasu objęcia kancelarii przez nowego komornika. Pismem z dnia 5 września 2008 r. Izba Komornicza we W. zleciła przejęcie nadzoru przy przekazywaniu kancelarii komorniczej T. S. zastępcy komornika w osobie M. W. - komornikom wizytatorom J. W. i T. M. Przekazanie rewiru ustalono na dzień 10 września 2008 r. Przejmowanie odbywało się w obecności wizytatorów pod nieobecność T. S. i polegało wyłącznie na kompletowaniu i przejmowaniu przez

pozwanego M. W. czynnych akt egzekucyjnych. Akta osobowe pracowników nie zostały przekazane zastępcy. W dniu 11 września 2008 r. powódka P. Ł. otrzymała sms-a od T. S., który poprosił o rozpoczęcie pakowania jego rzeczy i komputerów stanowiących wyposażenie kancelarii. Jednocześnie poinformował, że w poniedziałek 15 września 2008 r. wyda pracownikom dokumenty związane z zatrudnieniem, że mogą oni składać oferty pracy do komornika W., jak również zapraszał do siebie do S. W dniu 15 września 2008 r. pozwany T. S. przybył do kancelarii i oświadczył pracownikom, że nie jest już ich pracodawcą, jednocześnie proponując pracę w S. Następnie polecił powódce M. J. sporządzić na piśmie zawiadomienia, z którymi pracownicy mogli się zapoznać, o przejściu zakładu pracy na innego pracodawcę w trybie art. 23¹ k.p. W dniu 16 września 2008 r. T. S. zwrócił wynajmującemu lokal użytkowy wolny od ruchomości stanowiących wyposażenie kancelarii. Akta komornicze były sukcesywnie przenoszone do kancelarii zastępcy. Początkowo obowiązki zastępcy pełnił komornik M. W., a po jego odwołaniu z tej funkcji S. M., który jest asesorem komorniczym zatrudnionym na podstawie umowy o pracę u komornika M. W.

Uzasadniając swoje stanowisko Sąd Rejonowy podkreślił, że należy rozróżnić pojęcie zakładu pracy i pojęcie pracodawcy. Z tego powodu Sąd Rejonowy uznał, że niewątpliwie dla powodów zakładem pracy była kancelaria komornicza pozwanego T. S., zaś pracodawcą T. S. pełniący funkcję komornika, jako osoba fizyczna w rozumieniu art. 3 k.p. Powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, Sąd pierwszej instancji uznał, że nie doszło do przejścia kancelarii jako zakładu pracy na nowego pracodawcę, gdyż kancelaria została fizycznie zlikwidowana - lokal zwrócono wynajmującemu, wyposażenie kancelarii, sprzęt komputerowy z oprogramowaniem, serwer zostały zabrane przez pozwanego T. S. Zastępcy (M. W., S. M.) nie mieli realnej możliwości zarządzania tym zakładem pracy, tj. korzystania z majątku i kierowania zespołem pracowniczym. Nie zostali zatem pracodawcami powodów. Także analiza przepisów dotyczących zastępstwa komorniczego doprowadziła Sąd pierwszej instancji do wniosku, że kancelaria do czasu jej likwidacji lub objęcia przez nowego komornika (który mógłby ją ewentualnie przejąć na zasadzie art. 23¹ k.p.) jest kancelarią zastępowanego

komornika, a nie kancelarią zastępcy komornika. Zdaniem Sądu Rejonowego, zastępca komornika nie przejmuje zakładu pracy w rozumieniu art. 23¹ k.p.

Pozwany T. S. zaskarżył ten wyrok apelacją, wnosząc o jego zmianę w poprzez oddalenie wszystkich wniesionych przeciwko niemu powództw, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej ustalenia istnienia stosunku pracy między powodami i pozwanym i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono naruszenie przepisów prawa materialnego w szczególności art. 23¹ k.p. przez jego niezastosowanie i uznanie, że w niniejszej sprawie nie nastąpiło przejście zakładu pracy na innego pracodawcę, jak też uznanie, że dotychczasowy zakład pracy został zlikwidowany, a także, że zastępcy komornika nie mieli realnej możliwości zarządzania zakładem pracy wskutek rozwiązania umowy najmu lokalu siedziby zakładu pracy oraz usunięcia z niego wyposażenia; art. 3 k.p. i art. 3¹ k.p. przez niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że pozwany jest nadal pracodawcą powodów; art. 27a i art. 3a ustawy o komornikach sądowych i egzekucji przez niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że dopozwani M. W. i S. M. nie prowadzili (nie prowadzą) kancelarii na własny rachunek, a jedynie zastępują w dokonywaniu pewnych czynności odwołanego komornika, a także naruszenie przepisów postępowania w szczególności art. 233 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c.

W uzasadnieniu apelacji w szczególności podkreślono, że apelujący w wyniku odwołania ze stanowiska komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Z. utracił prawo do posługiwania się takim tytułem, pieczęcią urzędową, a nade wszystko utracił możliwość dysponowania składnikami majątkowymi niezbędnymi do prowadzenia działalności w dotychczasowym zakresie. Zastępca komornika uzyskał wyłączne prawo do dysponowania środkami pieniężnymi zgromadzonymi w ramach prowadzonej przez pozwanego kancelarii, na rachunku bankowym w PKO BP S.A. W tych warunkach, zdaniem apelującego, doszło do przejęcia zakładu pracy na innego pracodawcę (najpierw pozwanego M. W., a następnie pozwanego S. M.) w trybie art. 23¹ § 1 k.p. z mocy samego prawa.

Sąd Okręgowy z J. – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 10 czerwca 2009 r. uwzględnił apelację powoda i oddalił skierowane przeciwko niemu powództwa.

W uzasadnieniu Sąd zauważył, że niezbędnym elementem dla funkcjonowania komornika jako funkcjonariusza publicznego jest kancelaria komornika. Kancelarię stanowią nie tylko nieruchomości i ruchomości służące wykonywaniu funkcji komornika, ale także zatrudnieni pracownicy. Oznacza to, iż co do zasady to komornik powołany na konkretne stanowisko w konkretnym rewirze jest pracodawcą zatrudnionych w jego kancelarii pracowników. W ocenie Sądu Okręgowego nie powinno także budzić wątpliwości, że „zakładem pracy” dla pracowników w takiej sytuacji jest kancelaria tego komornika w tym rewirze. W sytuacji, gdy komornik jest odwołany ze stanowiska, a w jego miejsce do pełnienia obowiązków wkracza zastępca komornika wyznaczony przez prezesa sądu apelacyjnego, zastępca komornika wkracza także w ogół praw i obowiązków zastępowanego komornika - przejmuje prowadzone przez niego sprawy, konto bankowe, a także aparat służący wykonywaniu zadań egzekucyjnych, jakim jest kancelaria. Przejmuje zatem także pracowników jako nowy pracodawca w rozumieniu art. 23¹ k.p., przy czym do tego przejścia dochodzi nie w związku z uzgodnieniami pomiędzy zastępcą, a zastępowanym komornikiem jako pracodawcami, ale z mocy prawa w związku z wyznaczeniem zastępcy, niezależnie od jego woli.

Wyrok ten został zaskarżony skargami kasacyjnymi przez J. D.-K. i P. Ł. w całości. Skarżące wniosły o jego uchylenie w całości i zmianę, polegającą na ustaleniu, iż nadal pracodawcą skarżących na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony pozostaje pozwany T. S.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono naruszenie prawa materialnego, tj. przepisu art. 23¹ k.p., ujawniające się jego błędnym zastosowaniem, wynikającym z dokonania przez Sąd Okręgowy w J. wadliwej oceny, iż przekazanie zastępcy komornika jedynie części składników majątkowych pracodawcy (zadań) zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie trybu postępowania przy likwidacji kancelarii komorniczych z dnia 4 marca 2008 r., przy równoczesnym zabranii przez odwołanego komornika środków technicznych i

rozwiązaniu umowy najmu zajmowanego przez kancelarię lokalu, tj. elementów majątku koniecznych dla realizacji powierzonych zadań, może być ocenione jako przejście zakładu pracy na nowego pracodawcę, art. 27, 27a oraz 27b ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji - poprzez dokonanie błędnej wykładni wyżej wymienionych przepisów, w wyniku której wadliwo przyjęto, iż w okresie od dnia wyznaczenia zastępcy komornika w miejsce komornika odwołanego, aż do dnia powołania nowego komornika w danym rewirze, zastępca komornika jest samodzielnym pracodawcą w rozumieniu art. 3 k.p., realizującym zadania w zakresie przewidzianym dla komornika, podczas gdy ustawowe uregulowanie statusu zastępcy komornika nie przewiduje jego kompetencji do dokonywania czynności z zakresu prawa pracy w terminie do dnia powołania nowego komornika oraz zawęży przyznane mu kompetencje wyłącznie do prowadzenia postępowań dotychczas niezakończonych przez komornika odwołanego, co nakazuje przyjęcie wniosku, iż tak w zakresie podmiotowym, jak i przedmiotowym nie może być on uznany za sukcesora odwołanego komornika na zasadzie przewidzianej w art. 23¹ k.p.

Jako podstawy wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżące wskazały, iż na tle rozpoznawanej sprawy istnieje konieczność dokonania wykładni, budzących poważne wątpliwości przepisów prawa, których stosowanie może doprowadzić do zasadniczych rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych. Zwróciły uwagę na istotne wątpliwości prawne, niedające się wiążąco rozstrzygnąć na podstawie istniejącego dorobku przedstawicieli literatury doktryny oraz orzecznictwa zarówno sądów powszechnych, jak i Sądu Najwyższego. Wątpliwości te dotyczą następstwa prawnego zastępcy komornika w relacjach wynikających ze stosunków pracy nawiązanych przez komornika odwołanego, przy uwzględnieniu aspektu zakresu przekazania składników majątku kancelarii komorniczej zastępcy komornika. Drugim zagadnieniem, uzasadniającym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jest konieczność interpretacji, jaki charakter prawny przypisać należy zastępcy komornika w okresie opisanym regulacją art. 27, 27a oraz 27b ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kodeks pracy nie zawiera definicji pojęcia "przejęcie zakładu pracy". Jego wykładnia gramatyczna wskazuje, iż oznacza ono każde przejęcie zakładu pracy rozumianego przedmiotowo (placówki zatrudnienia) przez zakład pracy w ujęciu podmiotowym (pracodawcę). Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie podkreślał, że w przypadku zakładów o celach gospodarczych przy wyjaśnieniu istoty aktu „przejęcia” zasadnicze znaczenie mają elementy i uwarunkowania typu majątkowego. Natomiast nie mogą one odgrywać dominującej roli tam, gdzie dochodzi do przejęcia zakładu pracy realizującego cele społeczne, polityczne czy publiczne. W przypadku takich pracodawców jak np. szkoły, zasadniczymi elementami dla wyjaśnienia ich istoty (jako pracodawcy), obok organizacji i majątku, są zadania (por. wyrok z dnia 16 marca 1994 r., I PRN 4/94, OSNAPiUS 1994, nr 3, poz. 42; patrz też: uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 29 kwietnia 1993 r., I PZP 9/93, Przegląd Sądowy 1994, nr 2, str. 58; uchwała z dnia 16 czerwca 1993 r., I PZP 10/93, PiZS 1994, nr 6, str. 73; uchwała z dnia 23 października 1992 r., I PZP 38/92, niepublikowana; wyrok z dnia 18 lutego 1994 r., I PRN 2/94, OSNAPiUS 1994, nr 1, poz. 6; wyrok z dnia 10 maja 1994 r., I PRN 19/94, OSNAPiUS 1994, nr 4, poz. 64; wyrok z dnia 17 maja 1995 r., I PRN 15/95, OSNAPiUS 1995 nr 21, poz. 264). Stanowisko to akceptowane jest w nowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. wyrok z dnia 26 stycznia 2000 r., I PKN 489/99, OSNAPiUS 2001 nr 11, poz. 381 oraz wyrok z dnia 10 października 2003 r. I PK 456/02, OSNP 2004 nr 19, poz.335). W wyroku z dnia 10 października 2003 r., I PK 456/02, podkreśla się, że przejęcie części zakładu pracy pracodawcy realizującego zadania publiczne, to przede wszystkim przejęcie jego zadań (kompetencji), a nie składników majątkowych, powołując się przy tym na orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości: z dnia 19 maja 1992 r., C-29/91, w sprawie Dr Sophie Redmond Stichting v. Henricus Bartol and Others, ECR 1992 nr I-3189 oraz z dnia 14 kwietnia 1994 r., C C-392/92, w sprawie Christel Schmidt v. Spar und Leihkasse Der Fruheren Aemter Bordeesholm, Kiel und Cronshagen, ECR 1994 nr I-1311). Z powyższych orzeczeń wynika uznanie (potwierdzenie) prawnej doniosłości praktyki przekazywania zadań (kompetencji) w oderwaniu od majątku dotychczasowego pracodawcy dla ustalenia przejścia zakładu pracy na nowego pracodawcę.

Nie budzi wątpliwości, że komornik wykonuje powierzone mu przez państwo funkcje władzy publicznej - jako podstawowy organ egzekucyjny w sprawach cywilnych (art. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji). Powierzone mu na mocy art. 2 ust. 3 i 4 tej ustawy obowiązki polegające na, między innymi, wykonywaniu orzeczeń sądowych oraz innych tytułów wykonawczych wydanych na podstawie odrębnych przepisów, a także tytułów egzekucyjnych, które zgodnie z odrębnymi przepisami podlegają wykonaniu w drodze egzekucji sądowej bez zaopatrywania ich w klauzulę wykonalności, stanowią zadania publiczne.

Swoje zadania komornik realizuje przy pomocy kancelarii komorniczej (art. 5 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji). Podkreślić przy tym należy, że wykonywanie obowiązków komorniczych przy pomocy kancelarii jest obowiązkowe. Komornik jest obowiązany w terminie miesiąca od dnia zawiadomienia o powołaniu utworzyć lub objąć kancelarię i zgłosić o tym Ministrowi Sprawiedliwości. W przypadku niedokonania tego obowiązku powołanie traci moc (art. 13 ust. 1 i 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji). Koszty osobowe i rzeczowe związane z prowadzeniem kancelarii stanowią koszty działalności egzekucyjnej komornika (art. 34 ust. 1 powyższej ustawy). Każda kancelaria ma zindywidualizowany charakter. Określa ją siedziba, adres, a przede wszystkim sąd rejonowy (rewir), przy którym komornik wykonuje swoje obowiązki (art. 17 ustawy). Kancelaria komornika w znaczeniu omawianej ustawy to, ogólnie rzecz ujmując, zbiór urządzeń biurowych wymaganych przez ustawodawcę przy prowadzeniu spraw egzekucyjnych (akta spraw oraz urządzenia ewidencyjno-biurowe i finansowe) w określonym rewirze, na co wskazuje treść rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 marca 2008 r. w sprawie trybu postępowania przy likwidacji kancelarii komorniczych (Dz.U. Nr 43, poz. 261).

W przypadku odwołania komornika jego dotychczasowe obowiązki prezes właściwego sądu apelacyjnego zleca wyznaczonemu zastępcy komornika, stosownie do treści art. 26 ust. 1 i 4 i art. 27 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Na mocy art. 27 ust. 4 tej ustawy zastępca komornika prowadzi postępowania w sprawach dotychczas niezakończonych przez odwołanego komornika do czasu powołania komornika w tym rewirze, co oznacza przejęcie przez niego czynności odwołanego komornika. Przejęte obowiązki są wykonywane

na własny rachunek zastępcy komornika (art. 27a ust. 1 w związku z art. 3a ustawy o komornikach sądowych i egzekucji) oraz we własnym imieniu. Zastępcy komornika ustanowionemu w związku z odwołaniem komornika należy się cały dochód, a dochodem tym są pobrane i ściągnięte w danym miesiącu opłaty egzekucyjne oraz zwrot wydatków gotówkowych za przejazdy, pomniejszone o koszty działalności egzekucyjnej komornika i sumy określone w niniejszym artykule, tj. o opłaty prawomocnie ustalone przed odwołaniem, które należą się odwołanemu komornikowi (art. 63 ust. 4 i 5 powyższej ustawy).

Byt kancelarii komorniczej nie kończy się z momentem odwołania komornika, ale dopiero wtedy, kiedy nowopowołany komornik jej nie obejmie, lecz stworzy własną kancelarię, bo takie alternatywne uprawnienie przewiduje art. 13 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Jeżeli nowo powołany komornik utworzy własną kancelarię, zastępca komornika przeprowadza likwidację kancelarii zastępowanego komornika. W terminie czternastu dni od zakończenia likwidacji zastępca komornika składa prezesowi właściwego sądu apelacyjnego sprawozdanie z likwidacji kancelarii, przesyłając odpisy sprawozdania radzie właściwej izby komorniczej (art. 27a ust. 2 powyższej ustawy). Likwidacja kancelarii komorniczej następuje po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, wraz z przekazaniem przez zastępcę komornika (likwidatora) spraw w toku powołanemu komornikowi wraz z urządzeniami ewidencyjnymi niezbędnymi dla prowadzenia tych spraw oraz spisami akt i urządzeń ewidencyjnych oraz przekazaniem Krajowej Radzie Komorniczej akt spraw, w których postępowanie zostało zakończone i zbędnych urządzeń ewidencyjnych, tak jak to stanowią przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie trybu postępowania przy likwidacji kancelarii komorniczych.

Z powołanych przepisów wynika, że zastępca komornika nie tylko przejmuje sprawy niezakończone (zadania publiczne), lecz w ślad za nimi obejmuje tymczasowo zindywidualizowaną kancelarię odwołanego komornika. Objęcie to ma charakter przymusowy i bezwarunkowy. Zastępca komornika (jeśli jest nim inny komornik) nie może się zwolnić od tego obowiązku poprzez przeniesienie akt komorniczych i urządzeń ewidencyjnych do swojej kancelarii i w ten sposób zakończyć byt kancelarii odwołanego komornika. Takie fizyczne przeniesienie

stanowi co najwyżej wyraz organizacji pracy przyjętej przez zastępcę komornika. Po odwołaniu komornika pozostaje ona nadal odrębną kancelarią przypisaną określone mu rewirovi, która musi zostać przekazana nowopowołanemu komornikowi (jeśli wyrazi taką wolę), lub zostać formalnie zlikwidowana. Objęcie kancelarii nie stanowi natomiast wstąpienia w ogół praw majątkowych odwołanego komornika związanych z prowadzeniem działalności komorniczej (w tym w prawo do lokalu kancelarii, prawo do majątku ruchomego stanowiącego jej wyposażenie). Kwestie organizacyjne związane z dalszym prowadzeniem kancelarii (lokal, wyposażenie biurowe) obciążają zastępcę komornika. To jemu przypada mu obowiązek ponoszenia kosztów tej kancelarii, z czym związane jest przyznanie mu prawa do dochodów z jej prowadzenia. *Nota bene* nie sposób nie zauważyć, że w niniejszym stanie faktycznym okoliczność rozwiązania umowy najmu lokalu i wywiezienie przez pozwanego Tomasza Stefanowskiego wyposażenia kancelarii nie udaremniło przejęcia zadań komorniczych przez zastępcę komornika.

Z punktu widzenia prawa pracy kancelaria komornicza stanowi jednostkę organizacyjną pracodawcy – w ujęciu osobowym, materialnym i organizacyjno - technicznym, w ramach której i za pomocą której pracodawca realizuje swoje zadania (zakład pracy w ujęciu przedmiotowym). Zatrudnionych w kancelarii pracowników łączy umowa o pracę z komornikiem i jest on dla tych pracowników pracodawcą w rozumieniu art. 3 k.p., co wynika wprost z treści art. 36 powyższej ustawy. Zastępca komornika, przejmując z jednej strony zadania wykonywane przez tę jednostkę będące jednocześnie zadaniami publicznymi odwołanego komornika, w zamian za prawo czerpania z nich dochodów, z mocy art. 23¹ k.p. staje się stroną w dotychczasowych stosunkach pracy łączących odwołanego komornika z jego pracownikami. Nie ma przy tym znaczenia, że wynikający z ustawy o komornikach sądowych i egzekucji zakres kompetencji *in abstracto* zastępcy komornika i komornika nie w pełni się pokrywa. Ważne jest to, że następuje w ten sposób przejęcie obowiązków faktycznie wykonywanych (konkretnych spraw) przez odwołanego komornika w ramach powierzonych mu zadań publicznych realizowanych za pomocą kancelarii, a więc za pomocą zatrudnionych w niej pracowników.

Nieuprawnione jest twierdzenie skargi, że zastępca komornika nie jest samodzielnym pracodawcą w rozumieniu art. 3 k.p. Generalnie jego uprawnienia w zakresie stosunków pracy nie wynikają z przepisów ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, ale z przepisów Kodeksu pracy. Jako pracodawca jest wyposażony w kompetencje wynikające z tego aktu prawnego. Skarżący błędnie przyjmuje, że z przepisu art. 27b ustawy o komornikach sądowych i egzekucji wynika jakiegokolwiek ograniczenie kompetencji zastępcy komornika do dokonywania czynności z zakresu prawa pracy w stosunku do pracowników. Zgodnie z nim zastępca komornika, który przeprowadza likwidację kancelarii zmarłego lub odwołanego komornika, może rozwiązać umowę o pracę zawartą przez poprzednika z osobą zatrudnioną w tej kancelarii za jednomiesięcznym wypowiedzeniem. Przepis ten dotyczy także umów zawartych na czas określony. Nie oznacza to, jak wywodzi skarżący, że zastępcę komornika obowiązuje zakaz dokonywania takich czynności aż do likwidacji kancelarii. Zresztą, przedstawiając taki pogląd, skarżący potwierdza jednocześnie status zastępcy komornika - ograniczonego w swoich czynnościach, ale jednak pracodawcy. Jak trafnie zauważył Sąd Okręgowy, powyższy przepis stanowi *lex specialis* w stosunku do przepisów Kodeksu pracy określających okresy wypowiedzenia (np. art. 36 § 1 k.p.) i umożliwia rozwiązanie za wypowiedzeniem umowy o pracę zawartej na czas określony niezawierającej klauzuli o możliwości jej wcześniejszego rozwiązania. Co więcej, przepis ten wskazuje wprost, że komornik z momentem odwołania nie jest już pracodawcą swoich dotychczasowych pracowników. W przeciwnym razie jakiegokolwiek ingerowanie zastępcy komornika w stosunki pracy pracowników zatrudnionych w kancelarii byłoby, po pierwsze, zbędne, po drugie, nie wywołałoby żadnego skutku prawnego, gdyż nie łączyłby ich żaden stosunek prawny z zastępcą komornika. Z przepisu tego wynika także, a właściwie przede wszystkim, że stosunki pracy pracowników zatrudnionych w kancelarii odwołanego komornika nadal trwają i związane są z tą konkretną kancelarią (nadal istniejącą), a takie kontinuum może wynikać wyłącznie z przejścia zakładu pracy na nowego pracodawcę.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na mocy art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł jak w sentencji.

